

SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND ONDERWIJS VO 22.03

HOOGEEVEN MEPEL STEENWIJK

Naar een *dekkend en thuisnabij* onderwijsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen.

Jaarverslag

2023-2024

Datum: september 2024

Inhoud: Anne-Wil Nieborg, projectleider (hoog)begaafdheid

Inleiding

Het samenwerkingsverband heeft de wettelijke verplichting te zorgen voor een dekkend netwerk aan ondersteuningsvoorzieningen voor alle leerlingen binnen het gebied¹. Om een impuls te kunnen geven aan het realiseren van een dekkend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen, zijn twee subsidieaanvragen gedaan bij de Rijksoverheid die beide zijn toegekend (2019 en 2023). Begin 2024 is een projectplan geschreven voor de laatste subsidieperiode die loopt in de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025.

Het projectplan geeft antwoord op de vraag: Hoe kan het swv vo 22.03 komen tot een duurzaam dekkend en thuisnabij onderwijsaanbod voor alle (hoog)begaafde leerlingen? Om binnen deze (vrij korte) termijn zoveel mogelijk (hoog)begaafde leerlingen passend onderwijs te bieden, is ervoor gekozen om de focus eerst te richten op de zes scholen met een havo en/of vwo afdeling binnen de school. Wij realiseren ons dat ook binnen de overige leerwegen (hoog)begaafde leerlingen onderwijs volgen. Uiteindelijk is het doel om binnen alle scholen en alle leerwegen van het samenwerkingsverband ten minste een goede basisondersteuning te bieden voor (hoog)begaafde leerlingen. Dat is het vervolg op dit projectplan.

In het projectplan is het volgende kerndoel geformuleerd:

Op elk ondersteuningsniveau in de regio is een passend onderwijsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen.

Het plan focust zich vervolgens op vier hoofdlijnen, waarop subdoelen zijn geformuleerd: vroegtijdig signaleren; een passend aanbod op elk ondersteuningsniveau; regionale samenwerking en borging.

In dit jaarverslag zullen we per hoofdlijn de opgestelde subdoelen evalueren. In de bijlagen kunt u de verantwoording van de ingediende plannen van de scholen vinden, alsmede een financieel overzicht. Alle ingezette activiteiten in het schooljaar 2023-2024 worden gefinancierd vanuit de eerste subsidie die tot augustus 2024 ingezet kan worden. Vanaf september 2024 zullen activiteiten gefinancierd worden vanuit de tweede subsidie. De scholen die in het schooljaar 2023-2024 een plan hebben ingediend, geëvalueerd en verantwoord zijn: Greijdanus Meppel, CSG Dingstede, Roelof van Echten College en RSG Tromp Meesters.

De highlights van het huidige schooljaar 2023-2024:

- De nieuwe subsidieaanvraag bij de Rijksoverheid is toegekend voor de periode 2023-2025;
- Er is brede consensus over het projectplan voor de periode 2024-2025;
- Door goede evaluaties worden de opbrengsten op de scholen zichtbaar en gebruikt als inspiratiebron;
- Alle scholen met een h/v-afdeling hebben een plan ingediend voor komend schooljaar (2024-2025);
- Het po-vo overleg in de regio Meppel wil de samenwerking versterken door een onderzoek te doen naar leerlingstromen van (hoog)begaafde leerlingen om de uitdagingen in hun schoolloopbaan inzichtelijk te maken.

¹ Inspectie van het Onderwijs (www.onderwijsinspectie.nl).

Algemene terugblik

In juli 2023 realiseerden we ons als samenwerkingsverband dat er nog slechts één schooljaar gebruik gemaakt kon worden van de financiën uit de eerste subsidieaanvraag. Op dat moment waren we genoodzaakt afscheid te nemen van de interne projectleider, die een andere baan kreeg. Er bleek onvoldoende overzicht te zijn over de ingediende plannen van scholen, duidelijke doelen, evaluaties, verantwoording, begroting, etcetera. Er waren slechts enkele scholen aangehaakt met plannen om gebruik te maken van de subsidiegelden. Ook de kwaliteit van de ingediende plannen stond hier en daar ter discussie. Door Erik van de Waeter, directeur van het samenwerkingsverband, is sterk getwijfeld of het wel wijs was om een tweede subsidieaanvraag te starten. De ontvangen gelden moeten immers wel goed verantwoord kunnen worden. Toch is deze aanvraag ingediend, met als voorwaarde het aanstellen van een onafhankelijke projectleider om het proces op de scholen in goede banen te leiden.

In september is de nieuwe subsidieaanvraag ingediend, met ondersteuning van Gerja Kroezen en de rest van de vakgroep hb. Deze aanvraag is gehonoreerd en zal vanaf het schooljaar 2024-2025 ingezet worden. In november is een projectleider aangesteld in de persoon van Anne-Wil Nieborg. Samen met Erik van de Waeter zijn in december en januari alle scholen met een h/v-afdeling bezocht om kennis te maken en te evalueren op de ontwikkelingen tot dat moment. Op basis van deze informatie is een projectplan opgesteld met duidelijke doelen op vier hoofdlijnen. Dit plan is voorgelegd aan de directeur van het swv, de vakgroep hb en het bestuur en na het verwerken van de feedback vastgesteld.

De maanden maart, april en mei hebben in het teken gestaan van *verbinding*. Het leggen van verbinding vanuit het swv naar de scholen om te komen tot een gemeenschappelijke ambitie en gevoelde urgentie om samen het onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen te versterken. Dit heeft onder andere geresulteerd in een deelname van alle zes de scholen met een h/v-afdeling in het komende schooljaar: Greijdanus Meppel, CSG Dingstede, Roelof van Echten College, RSG Tromp Meesters, Wolfsbos en Stad & Esch. Ook is de verbinding tussen de vakgroepleden vanuit de verschillende scholen nieuw leven in geblazen. Op het moment van schrijven zijn alle scholen weer vertegenwoordigd met één of twee afgevaardigden. En ten slotte het leggen van verbindingen tussen scholen, om elkaar te kunnen inspireren en regionaal samen te werken.

In juni is er op elke school teruggeblikt op het afgelopen schooljaar om te evalueren welke ontwikkelingen zijn gerealiseerd. Dit is vervolgens omgezet naar een plan voor het komende schooljaar: wat wil je bereiken en hoe wil je dat gaan doen? De beschreven activiteiten zijn omgezet in een begroting. De begrotingen van de scholen zijn op elkaar afgestemd en passend gemaakt binnen de beschikbare gelden vanuit de subsidie en cofinanciering. De projectleider heeft hierbij veel aandacht besteed aan het strategisch ontwikkelen van het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen. Het planmatig -en dus cyclisch- werken vanuit gestelde ambities en doelen was nog niet op alle scholen vanzelfsprekend. Er is nadrukkelijk tijd en aandacht besteed aan het verbeteren van de kwaliteit van zowel de evaluaties/verantwoording als de nieuwe plannen.

In de volgende hoofdstukken is per hoofdlijn uit het projectplan uiteengezet wat de voortgang is van de opgestelde doelen. In bijlage 1 vindt u de financiële verantwoording van de eerste subsidie. In bijlage 2 is de begroting opgenomen voor de tweede subsidie. In bijlage drie kunt u een overzicht vinden van het huidige aanbod voor hb-leerlingen per school.

Hoofdpijn 1: vroegtijdig signaleren

Om elke (hoog)begaafde leerling passend onderwijs te laten volgen, is het in de eerste plaats nodig om deze leerlingen vroegtijdig te signaleren. Het gaat er hierbij niet zozeer om of een leerling hoogbegaafd is, maar welke ondersteuning nodig is voor zijn of haar ontwikkeling. Bij te laat signaleren kan een mismatch ontstaan tussen wat een leerling nodig heeft en wat de onderwijsomgeving biedt. Dit kan leiden tot verveling, afname van motivatie en welbevinden, onderpresteren, sociale of emotionele problemen en schooluitval.

Subdoel 1: Aan het eind van 2024 heeft elke school met een afdeling havo en/of vwo een signaleringsprocedure en een volgsysteem voor (hoog)begaafde leerlingen ontwikkeld en deze vastgelegd in beleid (signaleringsprotocol).

Een aantal scholen vraagt in het aanmeldformulier voor nieuwe leerlingen om (vermoedens) van hoogbegaafdheid te benoemen of aan te vinken. Dit geldt voor Wolfsbos, RSG Tromp Meesters en het Roelof van Echten College. Dingstede vraagt de ondersteuningsbehoefte uit bij het PO, maar vraagt in het formulier niet expliciet naar deze doelgroep. Daarmee worden veel leerlingen bij binnenkomst in het vo al gesignaleerd. Deze vier scholen registreren de (vermoedelijk) hoogbegaafde leerlingen vervolgens ook in het leerlingvolgsysteem. Het Greijdanus registreert leerlingen op een andere manier en Stad & Esch heeft geen volledig overzicht over deze doelgroep.

Het Greijdanus en CSG Dingstede geven aan dat de medewerkers die de warme overdracht verzorgen in het PO, voldoende kennis hebben over hoogbegaafdheid om de ondersteuningsbehoefte van deze leerlingen uit te vragen. De overige scholen weten dit niet of hebben hier hun vraagtekens bij. Alle (vermoedelijk) hoogbegaafde leerlingen krijgen bij RSG Tromp Meesters en CSG Dingstede een aanvullende intake om de ondersteuningsvraag helder te krijgen. Bij het Wolfsbos, Greijdanus en Stad & Esch enkel wanneer het PO of ouders dit verzoeken.

Natuurlijk betekent een vinkje op een aanmeldformulier geen waterdichte screening. Soms worden leerlingen binnen de basisschool nog niet gesignaleerd, omdat ze zich bijvoorbeeld goed hebben aangepast aan de omstandigheden. Binnen het Greijdanus heeft de projectleider in het voorjaar een bijeenkomst met de ondersteuningscoördinator, aanmeldfunctionaris en hb-begeleider georganiseerd rondom signalering. Er is kennis en kunde uitgewisseld om alle binnengekomen dossiers te kunnen screenen op vermoedens van (hoog)begaafdheid. Ook is er samen nagedacht over de manier waarom al deze gesignaleerde leerlingen gevolgd kunnen worden gedurende hun schoolloopbaan. Zo kan voorkomen worden dat leerlingen 'ineens' afstromen of vastlopen, zonder dat de benodigde begeleiding wordt ingezet. En wat doe je met vermoedens van hoogbegaafdheid die binnen het voortgezet onderwijs ontstaan, door de signalering van docenten? Wat hebben docenten nodig om (hoog)begaafde leerlingen te kunnen signaleren/herkennen? Deze vragen komen terug in de gesprekken met de scholen en de vakgroep over het onderwerp signalering.

Op RSG Tromp Meesters, het Roelof van Echten College en Stad & Esch zal een vergelijkbare bijeenkomst als op het Greijdanus plaatsvinden in het najaar van 2024. Ook CSG Dingstede heeft al aangegeven belangstelling te hebben. Met Wolfsbos zal hierover nog contact worden opgenomen.

Hoofdpijn 2: passend aanbod op elk ondersteuningsniveau

Het samenwerkingsverband adviseert de scholen nadrukkelijk om passend onderwijs te bieden op basis van vijf ondersteuningsniveaus. De (hoog)begaafde leerlingen bevinden zich vanzelfsprekend op alle vijf ondersteuningsniveaus. Om elke leerling passend onderwijs te bieden, zal er dus op elk ondersteuningsniveau een passend aanbod ontwikkeld moeten worden. Niet elke individuele school heeft echter de mogelijkheid om op de zwaarste ondersteuningsniveaus een passend aanbod te ontwikkelen, maar op regionaal niveau is dit wel het streven. Om dit te realiseren of te borgen is het aan te bevelen om op elke school een begaafdheidscoördinator aan te stellen (soms ook begaafdheidsspecialist genoemd). Dit is het nadrukkelijke advies vanuit de Rijksoverheid en lijkt op termijn een verplichting te worden. Dit is een onderwijsprofessional die meer dan gemiddeld kennis en kunde heeft rondom (hoog)begaafdheid. Deze coördinator ondersteunt de schoolleiders en het team bij het vertalen van het beleid van het samenwerkingsverband en de school naar een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod op elk niveau voor de leerlingen. De begaafdheidscoördinator is lid van de Vakgroep HB van het samenwerkingsverband.

Subdoel 2: Aan het eind van 2025 is er op elke school met een afdeling havo en/of vwo een begaafdheidscoördinator werkzaam.

Per september 2024 werkt op elke school één of meerdere docent(en) of coördinator(en) die de doelgroep (hoog)begaafde leerlingen in zijn of haar portefeuille heeft. Dat is een fantastische mijlpaal! Een aantal van hen is nog beginnend, maar duidelijk ambitieus en met passie voor de doelgroep. De volgende stap is het versterken van hun kennis en kunde om ook echt ambassadeur op hun eigen school te kunnen zijn. Dit kan onder andere door deelname aan de vakgroep hb, contacten leggen met andere scholen over dit onderwerp, het volgen van een relevante opleiding of procesbegeleiding vanuit de projectleider. In juli 2024 is door de projectleider ter inspiratie naar alle vakgroepleden een overzicht gestuurd van relevante opleidingen en cursussen met betrekking tot de doelgroep hoogbegaafde leerlingen in het vo.

Greijdanus Meppel	Judit Rietveld-Hergaarden * Jaap Strating Hendrik de Groot *
CSG Dingstede	Jola Nijborg * Sonja Bovendeur
Roelof van Echten College	Gerja Kroezen * Nienke Wassen Diana van Cooten Linda Lichtendonk-Ham (vmbo)
RSG Tromp Meesters	Felix Platjes *
Wolfsbos	Michelle Kohnenova * Marianne Jonkman * (waar mogelijk)
Stad & Esch	Alma de Lange * Maruschka Szerkowski * Berber Epker *

* lid van de vakgroep hb

Subdoel 3: eind 2025 kunnen 80% van de lesgevende docenten in de havo/vwo teams (hoog)begaafde leerlingen signaleren en herkennen op basis van de typologieën van Betts & Neihart.

Aan dit doel is nog onvoldoende aandacht besteed op de scholen. Een zorgvuldige signalering bij nieuwe aanmeldingen en het realiseren van een passend aanbod voor reeds gesignaleerde leerlingen heeft eerst voorrang gekregen. Het Greijdanus loopt duidelijk voorop wanneer het gaat om de kennis en kunde in hun teams. Zij schatten in dat zo'n 60-80% van de docenten basiskennis hebben opgedaan over hoogbegaafdheid. Bij het Roelof van Echten College en CSG Dingstede lijkt zo'n 20-40% van de leerkracht te beschikken over basiskennis. Bij de overige scholen staat dit nog in de kinderschoenen.

Subdoel 4: eind 2025 kunnen 80% van de lesgevende docenten in de havo/vwo teams hun onderwijs afstemmen op de (hoog)begaafde leerlingen door te differentiëren in de leerstof (compacten, verrijken, leerstrategieën).

Indicator ondersteuningsplan: ouders en (hoog)begaafde leerlingen geven de begeleiding van docenten gemiddeld een 7,5.

Aan dit doel is nog onvoldoende aandacht besteed op de scholen. Een zorgvuldige signalering bij nieuwe aanmeldingen en het realiseren van een passend aanbod voor reeds gesignaleerde leerlingen heeft eerst voorrang gekregen. Toch is er bij het Greijdanus Meppel al een teambijeenkomst georganiseerd over dit onderwerp met positieve reacties. Dit is georganiseerd en geleid door de hb-begeleiders van het Greijdanus. Alle leerkrachten zijn dus al geschoold en de meerderheid is in staat om dit ook al toe te passen, met of zonder ondersteuning van de hb-begeleiders. Op het Roelof van Echten College, RSG Tromp Meesters, CSG Dingstede en Stad & Esch gebeurt dit incidenteel en is het afhankelijk van de motivatie en expertise van de leerkrachten.

Subdoel 5: eind 2025 kunnen 80% van de ondersteuners/begeleiders in de havo/vwo teams basiskennis over (hoog)begaafdheid toepassen bij het bieden van ondersteuning binnen en buiten de klas.

Indicator ondersteuningsplan: ouders en (hoog)begaafde leerlingen geven de begeleiding gemiddeld een 7,5.

Veel begeleiders op de scholen voelen de urgentie om hun kennis en kunde over hoogbegaafdheid te versterken om ook deze leerlingen te kunnen bedienen. Er worden door veel mensen opleidingen gevolgd, cursussen uitgezocht en relevante boeken gelezen. Bij verschillende scholen zijn opleidingen opgenomen in de subsidieplannen. Op het Wolfsbos, het Greijdanus en CSG Dingstede hebben zelfs 80-100% van de begeleiders binnen de h/v afdelingen basiskennis over hoogbegaafdheid. Bij het Roelof van Echten College en RSG Tromp Meesters is dit zo'n 20-40% en bij Stad en Esch staat het nog in de kinderschoenen.

Subdoel 6: eind 2025 heeft elke school preventieve activiteiten voor (hoog)begaafde leerlingen opgenomen in de basisondersteuning. Te denken valt aan peergroups, projectonderwijs, deelname aan Pre-U, specifieke lessenreeksen, programma voor overstap po-vo, mindset-training, training executieve vaardigheden, versnellen in het onderwijsprogramma, etcetera.

Alle scholen hebben een preventief aanbod, zowel gericht op ondersteuning als onderwijs (vorm en tempo). Een overzicht is te vinden in de bijlage 3.

Subdoel 7: eind 2025 zijn er per regio passende (inclusieve) onderwijsplekken voor leerlingen uit groep A die het hoogste ondersteuningsniveau nodig hebben, waarbij de begaafdheid voorliggend is.

Alle scholen werken aan dit doel, maar de één is hier verder in ontwikkeld dan de ander of heeft meer mogelijkheden binnen de school of het team. Het gaat bij dit doel om het aanbieden van verregaand maatwerk in het onderwijsprogramma, zowel wat betreft vorm als tempo. Dit is nodig voor (hoog)begaafde leerlingen die zich duidelijk sneller of anders ontwikkelen dan het reguliere h/v-programma. Leerlingen die zich bijvoorbeeld vervelen tijdens de lessen of moeite hebben met de herhaling van de leerstof die in bepaalde vakken gevraagd wordt. Scholen spelen hier op in door het tempo aan te passen (vakken versnellen, leerjaren versnellen, vervroegd examen doen) of de vorm aan te passen (kniprooster, extra curriculaire plusprogramma, verrijking tijdens de lessen, etc). Vaak blijkt dat het aanbieden van verregaand didactisch maatwerk voldoende is om deze leerlingen succesvol een diploma te laten halen. Er zijn op verschillende scholen casussen van (hoog)begaafde leerlingen beschreven, waarbij leerlingen dreigden uit te vallen door depressieve/angstige stemmingen. Door een uitdagend individueel programma samen te stellen, vonden deze leerlingen toch weer de motivatie om hun schoolloopbaan succesvol af te ronden.

Uit de vragenlijsten over het aanbod (bijlage 3) komt naar voren dat het verrijkingsaanbod van Stad & Esch en RSG Tromp Meesters nog gering is, op de overige scholen is een rijk aanvullend aanbod. Het versnellen van een vak, een leerjaar of het doen van vervroegd examen is nagenoeg op elke school mogelijk. Het is wel de vraag in welke mate hiervan gebruik wordt gemaakt door leerlingen. Dit zal bij een volgende evaluatie worden uitgediept.

Op de meeste scholen zijn er een aantal leerkrachten die binnen de lessen hun aanbod kunnen compacten voor leerlingen (uitgezonderd Wolfsbos). Dit is nog geen basisaanbod of vanzelfsprekendheid voor alle vakken. Dit is een logisch gevolg van de huidige geringe basiskennis over hoogbegaafdheid onder de leerkrachten. Een viertal scholen bieden leerlingen de mogelijkheid om enkele lessen over te slaan, bijvoorbeeld door middel van een lesuitkaart (RvEC, RSG Tromp Meesters, Greijdanus, Stad&Esch). CSG Dingstede geeft aan individuele leertrajecten samen te stellen voor leerlingen.

Subdoel 8: eind 2025 zijn er binnen het samenwerkingsverband passende onderwijsplekken voor (hoog)begaafde leerlingen uit groep B die het hoogste ondersteuningsniveau nodig hebben, waarbij de sociaal-emotionele problematiek voorliggend is.

Voor een aantal (hoog)begaafde leerlingen is het aanpassen van het didactische programma niet voldoende voor een succesvolle schoolloopbaan. Deze leerlingen hebben naast en aanpassen van de vorm en het tempo van het onderwijsprogramma, ook intensieve ondersteuning nodig.

Het Roelof van Echten College heeft de ambitie uitgesproken om ook voor deze groep leerlingen passend onderwijs te willen bieden. Zij hebben in samenwerking met RENN4 de h/vE klas ontwikkeld. In het schooljaar 2023-2024 is er gestart met een brugklas, die in 2024-2025 doorgang krijgt naar het tweede leerjaar. Ook is er ruimte voor een nieuwe brugklas. Het blijkt dat deze klas voorziet in een aanbod dat in de regio niet voorhanden is. De eerste ervaringen zijn zeer positief, waarbij diverse leerlingen met een status 'thuiszitter' nu weer onderwijs volgen. In het komende schooljaar wordt onderzocht op welke manier er samengewerkt kan worden tussen het reguliere aanbod op het Roelof van Echten college en de h/vE-klassen. Zo kan er in de toekomst optimaal (inclusiever) maatwerk worden gecreëerd voor de leerlingen met als visie: regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is.

Ook Stad en Esch heeft onlangs aangegeven de ambitie te hebben om binnen Eigen Weg een onderwijsaanbod te creëren voor h/v-leerlingen (met name bovenbouw). Dit zou wellicht ook voor veel (hoog)begaafde leerlingen met een intensieve ondersteuningsvraag een passende plek kunnen worden.

Subdoel 9: eind 2025 is het voor iedere school mogelijk om een externe HB-expert (gedragsdeskundige) te consulteren bij complexe casuïstiek. Bij voorkeur wordt dit gemeenschappelijk georganiseerd, zodat er vanuit één integrale visie gewerkt wordt binnen het samenwerkingsverband.

Op dit moment wordt deze rol vervuld door de huidige projectleider. Aan het einde van de projectplanperiode, zal worden geïnventariseerd hoe deze expertise duurzaam kan worden verankerd in het samenwerkingsverband.

Hoofdlijn 3: regionale samenwerking

De scholen van swv vo 22.03 concentreren zich in drie steden en bedienen daarmee drie regio's: Meppel, Hogeveen en Steenwijk. Om (hoog)begaafde leerlingen echt thuisnabij onderwijs te laten volgen op elk ondersteuningsniveau, streeft swv vo 22.03 naar een dekkend ondersteuningsaanbod op elk niveau in elke stad. In de zwaarste ondersteuningsniveaus is de populatie (hoog)begaafde leerlingen vaak relatief klein. Het komen tot een dekkend onderwijsaanbod vraagt dan ook verregaand maatwerk van de scholen, net als een goede samenwerking met het primair onderwijs, het samenwerkingsverband vo 22.03, de gemeente en de jeugdhulp in de regio.

Subdoel 10: eind 2024 is er in elke regio (Meppel, Hogeveen en Steenwijk) beleid of een programma ontwikkeld om de overstap van (hoog)begaafde leerlingen van het po naar het vo te versoepelen.

Indicator: 95% van de (hoog)begaafde leerlingen wisselt in de eerste klas niet van school of niveau.

Op drie scholen is er een overstapprogramma ontwikkeld voor groep 8 leerlingen die de overstap maken naar het vo. Het gaat hierbij om een lessenreeks, waaraan elke school zelf invulling geeft. De selectie gebeurt in het po. Scholen: Greijdanus, RSG Tromp Meesters, RvEC. CSG Dingstede geeft aan dat een dergelijk programma in ontwikkeling is en bij Stad & Esch kunnen groep 8 leerlingen al eens meedoen met een vak. Dit is op individuele basis.

In de regio Meppel is al enige tijd een po-vo overleg rondom (hoog)begaafdheid opgestart. In de regio Hogeveen en Steenwijk is nog geen sprake van een dergelijke structureel overleg. Op 14 mei 2024 heeft een po-vo overleg rondom hoogbegaafdheid plaatsgevonden in de regio Meppel. Afgevaardigden vanuit het swv po, kwadraatonderwijs po, po-scholen, vo-scholen en de projectleider hb vo waren vertegenwoordigd. De samenwerking in deze groep heeft al geleid tot een paspoort dat kwadraatleerlingen meenemen naar het vo, waarin beschreven staat wat zij nodig hebben op het school. Wellicht kan dit paspoort ook door andere po-scholen worden gebruikt als een leerling (vermoedelijk) hoogbegaafd is. Het omgaan met de uitdagende leerstof in het VO en het hogere abstractieniveau vraagt vaak wat wentijd en soms ook training voor hb-leerlingen. Ze zijn gewend dat ze het makkelijk aankunnen en overschatten zichzelf dan. Aandacht voor het goed lezen van de vragen en het anders kunnen toepassen van kennis is dan bijvoorbeeld van belang.

We hebben daarnaast met elkaar gesproken over de (hoog)begaafde leerlingen die niet succesvol zijn in het vo, om te inventariseren wat dit van de samenwerking tussen po en vo vraagt. Als snel kwamen we tot de conclusie over onvoldoende data te beschikken om hier gefundeerde uitspraken over te doen. De vraag is gesteld of het in kaart brengen van de hb-leerlingstromen wellicht kan helpen om de uitdagingen helder te krijgen. In eerste instantie lukt dit waarschijnlijk alleen bij de leerlingen die al in het po duidelijk 'geormerkt' zijn als (vermoedelijk) hoogbegaafd. Deze leerlingen kunnen met terugwerkende kracht van bijvoorbeeld de afgelopen vijf jaar in kaart worden gebracht. Er is wellicht later speciale aandacht nodig voor de leerlingen die met hoge A-scores het vo binnen komen, maar tussentijds afstromen. Dit kunnen succesvolle aangepaste hb-leerlingen vanuit het po zijn, die later uitvallen door zwakkere executieve vaardigheden of onvoldoende passende begeleiding. Het voorstel is met de directeur van het swv vo 22.03 besproken, met een positieve eerste reactie. Het idee zal worden opgenomen in de programmaliijn hb van het nieuwe ondersteuningsplan. In oktober zal het voorstel ook worden besproken met de directeur po, om te onderzoeken of we hierin gezamenlijk kunnen optrekken. Wellicht kan dit

gelijk ook breder naar de regio's Hoogeveen en Steenwijk getrokken worden. Op 9 juli 2024 is een onderzoeksvorstel namens de groep po-vo hb Meppel gemaïld naar de directeur swv vo 22.03.

Subdoel 11: eind 2025 is er een gedragen plan voor het versterken van de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs om een doorgaande ontwikkeling te realiseren voor (hoog)begaafde leerlingen met een ondersteuningsvraag op sociaal-emotioneel gebied.

Aan dit doel is nog geen aandacht besteed op de scholen. Een zorgvuldige signalering bij nieuwe aanmeldingen en het realiseren van een passend aanbod voor reeds gesignaleerde leerlingen heeft eerst voorrang gekregen.

Hoofdlijn 4: borging

Om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting te zorgen voor een dekkend netwerk aan ondersteuningsvoorzieningen voor alle leerlingen binnen het gebied, is het nodig om het eens te zijn over de opdracht die er ligt. Het vraagt om een beschrijving van de doelgroep en een visie op ondersteuning aan die doelgroep waar alle scholen overeenstemming over hebben. Het vraagt bovendien om een intentieverklaring van alle scholen om in gezamenlijkheid te werken aan een dekkend netwerk aan ondersteuningsvoorzieningen door middel van de uitvoering van dit projectplan.

Subdoel 12: eind 2024 is er binnen het samenwerkingsverband een visie op (hoog)begaafdheid ontwikkeld die gedragen wordt door de bestuurders en schoolleiders van de aangesloten scholen.

Het in gezamenlijkheid werken aan een dekkend onderwijsaanbod voor hoogbegaafde leerlingen in de regio is gestart met de twee subsidieaanvragen. De volgende stap die is gezet, is het planmatig werken op de scholen aan gezamenlijke doelen. Deze zijn verwoord in het projectplan 2024-2025. Alle vakgroepleden hb, de directeur swv en het bestuur hebben ingestemd met dit projectplan. Elke school vertaalt deze gemeenschappelijke doelen naar een plan voor de school, passend bij het huidige ontwikkelniveau en beschikbare ontwikkelruimte. Veel scholen zijn bezig met het schrijven van een beleidsplan voor het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen. Dit stimuleert het nadenken over de huidige situatie binnen de school, de ambities voor de toekomst en de visie op de doelgroep vanuit de visie van de school. Dit betekent dat we al goed op weg zijn in het creëren van gemeenschappelijke taal en een gemeenschappelijke koers als het gaat om het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen.

Gelijktijdig aan het projectplan, loopt een ontwikkeltraject richting meer inclusief onderwijs onder leiding van Bert Wiene. Een visie op het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen moet altijd passend zijn binnen de overkoepelende visie op inclusief onderwijs die binnen het swv ontwikkeld wordt. In de basis zal daarbij de focus komen te liggen op 'gewoon heel goed onderwijs' voor alle leerlingen, dus ook de (hoog)begaafde leerlingen. Dit betekent het toerusten van leerkrachten met sterke pedagogische en didactische vaardigheden. Welke van deze vaardigheden juist voor de hoogbegaafde leerlingen van belang zijn, kunnen we met elkaar bepalen. De vakgroepleden kunnen hier een grote rol in spelen als ambassadeurs binnen de scholen. Dit onderwerp zal dan ook op de agenda van de vakgroep komen te staan in het schooljaar 2024-2025, maar zal ook onderdeel zijn van de spiegelgesprekken tussen de directeur van het swv en die van de scholen.

Passend onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen mag niet afhankelijk blijven van een subsidie-impuls. De ondersteuningsvoorzieningen voor deze leerlingen moeten ingebed worden in de bestaande structuren van de scholen. De ondersteuningsbehoefte voor deze leerlingen is echter geen vaststaand gegeven en onderhevig aan nieuwe inzichten uit onderzoek, nieuwe onderwijsconcepten op de scholen, een koers richting inclusiever onderwijs en een veranderende doelgroep. Om tegemoet te blijven komen aan de actuele behoeften van de doelgroep is een opzetten van een professionele leergemeenschap rondom dit thema een vereiste.

Subdoel 13: eind 2025 is er een professionele leergemeenschap gecreëerd binnen het samenwerkingsverband met een jaarlijkse activiteitenagenda waardoor de doorontwikkeling van passend onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen duurzaam wordt geborgd.

De volgende activiteiten zijn op dit moment al actueel:

1. Het aanstellen van een projectleider die verantwoordelijk is voor de coördinatie, monitoring, evaluatie en bijstelling van het projectplan. Aan het einde van elk schooljaar wordt de balans opgemaakt met een jaarverslag.
2. Het bemensen van de vakgroep HB met ten minste afgevaardigden van alle scholen met een h/v-afdeling die 2-4 keer per jaar bij elkaar komt voor: het delen van good practices, intervisie op casusniveau en de rol in de school, kennisdeling, organiseren van bovenschoolse activiteiten. Door het vertrek van de vorige interne projectleider, lag de organisatie van deze groep even stil. Het is door de huidige projectleider weer opgepakt, zodat er nog twee bijeenkomsten konden worden georganiseerd in de tweede helft van het schooljaar. De vakgroep is bij elkaar gekomen op 5 maart 2024 en 3 juni 2024.
3. Het organiseren van een jaarlijkse Experience Day vanuit de vakgroep hb, waarbij leerlingen, ouders en scholen elkaar ontmoeten rondom het thema hoogbegaafdheid. Deze heeft plaatsgevonden op 4 juni 2024, met deelname van Greijdanus, CSG Dingstede, Wolfsbos en het Roelof van Echten College. Het thema was sensorische informatieverwerking en de focus lag dit keer op de brugklassers. Er is gestart met een inloop en kennismaking. Daarna is er een lezing gegeven door Sandra Luten met onder andere een beschrijving van de prikkelprofielen van kinderen. Daarna konden de leerlingen en ouders ervaring opdoen met deze theorie aan de hand van allerlei oefeningen en spelletjes. Na de pauze gingen de leerlingen verder zonder pauze met het sportevent boksen en bootcamp. Vervolgens hebben zij met elkaar hun eigen gemaakte spellen gespeeld, een schaakclinic gevolgd en meegenomen spelletjes gespeeld. Het was opvallend hoe makkelijk de leerlingen van de verschillende scholen met elkaar mixten en elkaar echt leerden kennen.
4. Een afgevaardigde vanuit het samenwerkingsverband neemt deel aan de landelijke netwerkbijeenkomsten van Ondersteuning voor Talent, gericht op het versterken van de samenwerkingsverbanden op dit thema in het hele land. Ten tijde van het projectplan is dit de projectleider.
5. Het thema hoogbegaafdheid maakt nadrukkelijk deel uit van de spiegelgesprekken met de directeur van het samenwerkingsverband. Dit is een jaarlijks gesprek tussen de directeur van het swv met de schoolleiders, waarbij de speerpunten van het ondersteuningsplan de gespreksonderwerpen zijn.
6. In de nieuwsbrief van het samenwerkingsverband worden ontwikkelingen gedeeld met de scholen.
7. Er worden jaarlijks door een aantal scholen thema-avonden georganiseerd voor ouders en leerlingen.

Bijlage 1: inkomsten en uitgaven subsidie 1

Subsidie 1 (tot aug 2024)	Totaal bedrag	Uit subsidie	Uit cofinanciering
Activiteit 2022-2023			
Uitbetaling plan Greijdanus schooljaar 22-23	55.757,44	27.878,72	27.878,72
Uitbetaling plan RvEC schooljaar 22-23	38.150,00	19.075,00	19.075,00
Uitbetaling plan Dingstede schooljaar 22-23	57.100,00	28.550,00	28.550,00
Projectleiderschap van RvEC t/m 22-23	16.358,18	8.179,09	8.179,09
Good practice day 22-23	1.247,34	623,67	623,67
Overige uitgaven (trainingen, facilitair etc)	30.588,41	15.294,21	15.294,21
Subtotaal	199.201,37	99.600,69	99.600,69
Activiteit 2023-2024			
Projectmanagement van dec 2023-aug 2024 (Anne-Wil Nieborg)	8.216,54	4.108,27	4.108,27
Procesbegeleider op de scholen mbt het schrijven en uitvoeren van de schoolplannen van dec 2023- aug 2024 (Anne-Wil Nieborg)	16.433,07	8.216,54	8.216,54
Consultaties op casusniveau als HB-expert (gedragsdeskundig) van dec 2023-aug 2024 (Anne-Wil Nieborg)	8.216,54	4.108,27	4.108,27
Training LICH in company voor 20 personen	8.400,00	4.200,00	4.200,00
Catering/lunch training LICH dag 1, rest volgt nog	283,26	141,63	141,63
Uitbetaling plan Greijdanus schooljaar 23-24	102.332,49	51.166,24	51.166,24
Uitbetaling plan RSG Tromp Meesters schooljaar 23-24	27.720,00	13.860,00	13.860,00
Uitbetaling plan RvEC schooljaar 23-24	60.515,00	30.257,50	30.257,50
Uitbetaling plan Dingstede schooljaar 23-24	44.802,50	22.401,25	22.401,25
Ondersteuning administratie SWV gemiddeld 1 uur per week	2.000,00	1.000,00	1.000,00
Aanschaf praatplaten HB Kim Hovestad	49,01	24,50	24,50
First Lego League dag Greijdanus (Steenberge/ HB uitstapje)	1.414,00	707,00	707,00
Experience day 23-24	416,22	208,11	208,11
Totaal uitgaven subsidie 1	480.000,00	240.000,00	240.000,00
Totaal beschikbare subsidiegelden	480.000,00	240.000,00	240.000,00
Nog te besteden	0,00	0,00	0,00

Bijlage 2: begroting subsidie 2

Subsidie 2 (tot dec 2025)	Totaal bedrag	Uit subsidie	Uit cofinanciering
Activiteit 2024-2025			
Projectmanagement sept 2024-juli 2025 (Anne-Wil Nieborg)	10.750,00	5.375,00	5.375,00
Procesbegeleider op de scholen mbt het planmatig opstellen en uitvoeren van de schoolplannen van sept 2024-juli 2025 (Anne-Wil Nieborg)	21.500,00	10.750,00	10.750,00
Consultaties op casusniveau als HB-expert (gedragsdeskundig) (Anne-Wil Nieborg)	10.750,00	5.375,00	5.375,00
Begroting plan Greijdanus schooljaar 24-25	60.000,00	30.000,00	30.000,00
Begroting plan RvEC schooljaar 24-25	32.220,00	16.110,00	16.110,00
Begroting plan Dingstede schooljaar 24-25	53.976,00	26.988,00	26.988,00
Begroting plan Wolfsbos schooljaar 24-25	28.125,00	14.062,50	14.062,50
Begroting plan Stad&Esch schooljaar 24-25	30.000,00	15.000,00	15.000,00
Begroting plan RSG Tromp Meesters schooljaar 24-25	27.185,00	13.592,50	13.592,50
Experience day 24-25	1.000,00	500,00	500,00
LICH training bovenschools organiseren?	10.000,00	5.000,00	5.000,00
Overige uitgaven (trainingen, facilitair etc)	5.000,00	2.500,00	2.500,00
Subtotaal	290.506,00	145.253,00	145.253,00
Activiteit 2025-2026			
Projectmanagement aug-dec 25 (Anne-Wil Nieborg)	4.452,80	2.226,40	2.226,40
Procesbegeleider op de scholen mbt het planmatig opstellen en uitvoeren van de schoolplannen aug-dec 25 (Anne-Wil Nieborg)	8.905,60	4.452,80	4.452,80
Consultaties op casusniveau als HB-expert aug-dec 25 (gedragsdeskundig) (Anne-Wil Nieborg)	4.452,80	2.226,40	2.226,40
Uitbetaling plannen scholen	215.000,00	107.500,00	107.500,00
Overige uitgaven (trainingen, facilitair etc)	5.000,00	2.500,00	2.500,00
Delen van opbrengsten in symposium of andere vorm	10.000,00	5.000,00	5.000,00
Totaal uitgaven subsidie 1	538.317,20	269.158,60	269.158,60
Totaal beschikbare subsidiegelden	540.000,00	270.000,00	270.000,00

Bijlage 3: Overzicht aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen

De vakgroepleden van de scholen zijn in september 2024 gevraagd om via google forms een overzicht te geven over hun huidige aanbod voor hb-leerlingen, zowel m.b.t. tot onderwijs als ondersteuning.

Er is contact met de basisscholen in de regio over de overstap van (hoog)begaafde leerlingen van po naar vo (niet op casusniveau, maar algemene onderwerpen).	
Ja, er is een netwerkgroep gevormd in de regio die enkele keren per jaar bij elkaar komt	Greijdanus CSG Dingstede Stad en Esch
Er is incidenteel contact over dit onderwerp op verzoek van één van de partijen.	Wolfsbos RSG Tromp Meesters
Nee	RvEC

Leerlingen met (vermoedens van) hoogbegaafdheid kunnen al in groep 8 meedoen met een overstapprogramma/verrijkingsaanbod (lessenreeks) bij ons op school.	
Ja	Greijdanus RSG Tromp Meesters RvEC
Dit is in ontwikkeling	CSG Dingstede
Nee	Wolfsbos
Anders: bij bepaalde vakken kunnen groep 8 leerlingen al eens mee doen, maar dit is op individuele basis.	Stad & Esch

Op het aanmeldformulier van de school wordt expliciet gevraagd of er sprake is van (vermoedens van) hoogbegaafdheid.	
Ja, dit kan aangekruist worden (vinkje)	Wolfsbos RSG Tromp Meesters
Het wordt genoemd en kan in de toelichting verwoord worden	RvEC
Nee	Greijdanus Stad & Esch
Anders: wij vragen of er sprake is van ondersteuningsbehoefte en of de leerling op PO al ondersteuning krijgt en waarvoor	CSG Dingstede

De medewerkers die de warme overdracht verzorgen, weten welke vragen er gesteld moeten worden over hoogbegaafdheid om er achter te komen of er ondersteuning nodig is binnen het vo.	
Ja, zij hebben voldoende kennis over hoogbegaafdheid	CSG Dingstede Greijdanus
Dat weet ik niet	Wolfsbos RvEC
Nee, er is onvoldoende kennis over dit onderwerp	RSG Tromp Meesters Stad & Esch

Wanneer een leerling van de basisschool aangemeld wordt met (vermoedens van) hoogbegaafdheid, is dit duidelijk terug te vinden in het leerlingvolgsysteem (Magister/SOM).	
Ja, het staat in het zorgvierkant of bij de begeleiding	
Er wordt een notitie/logboekitem van gemaakt	Wolfsbos RSG Tromp Meesters CSG Dingstede
Het aanmeldformulier is terug te vinden in het leerlingvolgsysteem	RvEC
Nee	Stad & Esch
Anders: een apart excel document met aanmeldgegevens waarop Delta wordt aangegeven (lesaanbod hb)	Greijdanus

Bij de nieuwe h/v aanmeldingen worden alle dossiers extra gescreend op vermoedens van hoogbegaafdheid.	
Ja	RvEC Wolfsbos Greijdanus CSG Dingstede Stad & Esch
Nee	RSG Tromp Meesters

Leerlingen die met (vermoedens van) hoogbegaafdheid worden aangemeld, krijgen een aanvullende intake om de ondersteuningsbehoefte in beeld te brengen.	
Ja, al deze leerlingen worden met hun ouders uitgenodigd voor een intake	RSG Tromp Meesters CSG Dingstede
Dit geldt alleen voor leerlingen waarbij ouders of de basisschool dit verzoeken	Wolfsbos Greijdanus Stad & Esch
Er wordt telefonisch contact opgenomen met ouders	
De medewerkers van de warme overdracht besteden extra aandacht aan deze leerlingen	Greijdanus
Nee	
Anders: alle leerlingen worden uitgenodigd bij de HB-mentor en ouders krijgen bericht van de extra ondersteuning en mogen op eigen initiatief contact opnemen	RvEC
Anders: het komt vaak ter sprake bij het kennismakingsgesprek met ouders	Stad & Esch

Leerlingen met (vermoedens van) hoogbegaafdheid hebben contact met een hb-begeleider	
Ja, elke hb-leerling heeft contact met een hb-begeleider	RvEC Wolfsbos Greijdanus CSG Dingstede
Alleen de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte	RSG Tromp Meesters
Alleen de leerlingen die vastgelopen zijn	
Wij hebben geen hb-begeleiders	Stad & Esch

Wij bieden psycho-educatie aan hb-leerlingen	
Ja, daar gebruiken we een specifieke methode voor	
Ja, dat gebeurt op basis van opgebouwde kennis/kunde	RSG Tromp Meesters Greijdanus
Ja, dat is onderdeel van de peergroup/plusgroep	Greijdanus CSG Dingstede
Nee	Wolfsbos Stad & Esch
Anders: dit is in ontwikkeling. Nu alleen bij individuele begeleiding	RvEC

Bij ons op school wordt een peergroup of plusgroep aangeboden.	
Ja, alle hb-leerlingen (die zelf ook willen) starten in deze groep	RvEC Wolfsbos Greijdanus CSG Dingstede
Alleen de hb-leerlingen met een ondersteuningsvraag starten in deze groep	
We hebben deze groep voor alle leerjaren	
We hebben deze groep alleen voor de onderbouw	Greijdanus
We hebben deze groep alleen voor de bovenbouw	
Nee	Stad & Esch
Anders, deze is in ontwikkeling	RSG Tromp Meesters

Wij bieden de volgende ondersteuning specifiek voor hb-leerlingen die nog niet genoemd is:	
Examenbegeleiding in peergroup of individueel	Greijdanus
Opstartmoment op een vaste plek om de schoolgang te bevorderen	CSG Dingstede

Leerlingen kunnen bij ons versnellen:	
Een of meerdere vakken	RvEC Wolfsbos Greijdanus CSG Dingstede Stad & Esch
Vervroegd examen bij een of meerdere vakken	RvEC Wolfsbos RSG Tromp Meesters Greijdanus CSG Dingstede
Een geheel leerjaar	RvEC Wolfsbos RSG Tromp Meesters CSG Dingstede Stad & Esch
Anders: voor het versnellen van een leerjaar ligt een verzoek bij het MT	Greijdanus

Wij kunnen de leerstof voor leerlingen compacten:	
Door hen enkele lessen niet te laten volgen (bv met lesuitkaart)	RvEC RSG Tromp Meesters Greijdanus Stad & Esch
Alle leerkrachten zijn in staat hun leerstof te compacten voor een leerling	
Enkele leerkrachten zijn in staat hun leerstof te compacten voor een leerling	RvEC RSG Tromp Meesters CSG Dingstede Stad & Esch
Nee	Wolfsbos
Anders: alle leerkracht hebben hier scholing in gekregen en de meesten kunnen dit toepassen	Greijdanus
Anders: we kunnen individuele leertrajecten samenstellen	CSG Dingstede

Wij bieden de volgende verrijking op school:						
	Greijdanus	Dingstede	Stad&Esch	RvEC	Wolfsbos	Tromp M.
Leerkrachten bieden verrijking binnen hun vak	X	X		X	X	
De mogelijkheid om een extra vak te volgen	X	X	X	X	X	X
Vakoverstijgende groepsprojecten	X	X			X	
Vakoverstijgende individuele projecten	X	X				
MUN en/of MEP		X		X		
Pre-U						
Cambridge of Anglia voor Engels	X	X	X	X	X	X
DELFI Frans		X		X	X	
Goethe Duits	X	X		X		
Bureau Talent	X				X	
Webklassen van universiteiten				X	X	
Euler project en/of module logica (wiskunde d)				X	X	
Lego League	X	X		X		X
Olympiades		X			X	
Psychologie	X					

De leerkrachten die lesgeven binnen h/v-afdelingen hebben basiskennis opgedaan over hoogbegaafdheid (workshops, scholing, etc).	
0-20% heeft basiskennis	Wolfsbos RSG Tromp Meesters Stad & Esch
20-40% heeft basiskennis	RvEC CSG Dingstede
40-60% heeft basiskennis	
60-80% heeft basiskennis	Greijdanus
80-100% heeft basiskennis	

De begeleiders die werkzaam zijn binnen h/v-afdelingen hebben basiskennis opgedaan over hoogbegaafdheid (workshops, scholing, etc).	
0-20% heeft basiskennis	Stad & Esch
20-40% heeft basiskennis	RvEC RSG Tromp Meesters
40-60% heeft basiskennis	
60-80% heeft basiskennis	
80-100% heeft basiskennis	Wolfsbos Greijdanus CSG Dingstede